

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55—40, József 68—88.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP**

Előfizetési árak: Egész évre 110 K.
Félévre 60 K. Negyedévre 30 K.
Egyes szám ára 3 korona.

Budapest, 1921.

II. évfolyam 27. szám.

Vasárnap, július 3.

Mit veszünk?

(Nyugatmagyarország elszakítása.)

(—y.) Napirenden van az úgynevezett Nyugatmagyarország elszakításának kérdése. Le akarják szelni Sopron, Vas és Moson vármegyének egy részét, kerek ötezer négyszög-kilométernyi területben (egy millió kataszteri hold), amelyen mintegy 400 ezer ember lakik, ebből 80 ezer magyar és még mintegy 70 ezer nem németnyelvű. Ezt a területet a velünk állam- és fegyverszövetségben volt Ausztria követeli Magyarország teteméből.

Sokat beszélünk már erről a merényletről általánosságban. Most Éber Ernő dr., a helyi viszonyok alapos ismerője kitűnő tanulmányt ír arról, hogy az elszakítandó területekben gazdaságilag mit veszít Magyarország és milyen sors vár azok lakosságára. A tanulmány nyomán a veszteség mérlegét a következőkben állapíthatjuk meg.

Elveszítjük Moson vármegye virágzó állattenyésztő gazdaságait s a tőzegkitermelő telepek jórészét. Sopron vármegye elszakítandó részeiben elvesztenők a soproni, ruszti és kismartoni borvidéket, 10—12 község virágzó gyümölcsstermelését, három nagy cukorgyárat s

Növénynemesítő telep Hatvanban.

A nemesített búza fölött hálót feszítettek ki, hogy a madaraktól óvják.

egész sereg ipartelepét. Elvesztenék az őskulturájú Sopron városát nagy ipartelepeivel s ma páratlanul álló tejszövetkezetével. A vas megyei részek állattenyésztésének, kivált fejlett lótenyésztésének és erdeinek elvesztése volna súlyos csapás.

Ausztriára nézve tehát föltétlen nyereséget jelentenek a brennebergi és a lajtaújfalui szénbányák, a soproni és a ruszti borvidék bora, a gyümölcsstermelő községek gyümölcse, a mosonmegyei gabona-, tengeri és takarmánytermelő területek, a Lajtahegység és a vas megyei erdőségek, a Fertő nádtermése és a hansági tőzegterületek.

De ezzel szemben Ausztria az elszakítandó terület népességének ellátása tekintetében nagy terheket vesz magára anélkül, hogy a régi kereseti és életforrásokat megkapná. Így a három elszakítandó cukorgyár az

Magyarország soha meg nem szűnő elkeseredettségét és ellenséges érzületét.

Nyugatmagyarország elszakítása egyike azoknak a zsákmányolásoknak, amellyel a rabló még a megrablottnál is rosszabbul járhat.

Budapest, július 2.

A GAZDAG MOZIS MEG A SZEGÉNY «PARASZT». *A pesti liberális sajtóról van szó. Az Est és hitsorsosai szokták parasztnak titulálni a földműves-embert. Úgy-e emlékeznek rá olvasóink, milyen nagy lármát csaptak ezek a belünagybatalmak, mikor búsz-harminc dúsgazdag keltától elvette az állam a további moziengedélyt?! Heteken át oldalakat irtak a «rettenetes sérelmekről». Egész Európát meg akarták mozgatni s maceszillatú siralmakat bögték a fehérről. A kormányzat hatszor is kitaposták a belit s a kisgazdapártot mindennap uszították a közszabadság eme «szörnyű» elközbása ellen. Pedig csak búsz-harmincemberről volt szó, akik a bábóruban az aranszedő fronton voltak s vérük helyett legfeljebb a nátbájuk folyt. Tessék csak megnézni most ugyanezeket a «száj-bős» újságokat, mikor a földműveseket sújtó nagy vagyonváltásról van szó. Hónapok óta tudják már, hogy milyen nagy dézsma készül a földművelés válságra. Sok százezer dolgozó földművelőpolgártaggaszt a reform. Olyan embereket ért utól a baj, akik a puszkaporos fronton voltak s igazán véreztek. Fityűl rájuk a pesti sajtó. Nekik a «paraszt» feje nem fáj. Nekik fontosabb az, hogy ne legyen sajtótörvény s ha bármelyik galíciai kölyök fölcsap újságírónak, szabadon gázoljon a be-*

Mult hó 19-én Pusztaszerezen az Árpádhalom előtt a MOVE kisteleki osztálya népnünnepélyt rendezett. Képünk az ünneplők egyik magyar ruhás csoportját mutatja be.

csületes magyarok tisztességében és családi életében. A falusi nép nyissa ki a szemét s úgy pártolja ezt az önző sajtót, ahogy az a földművelő népet pártolja. Ne vegye senki a kezébe a liberális lapokat! Ez a legcsattanósabb lecke nekik!

*

KUTYA VAN A KERTBEN... *Mozognak a bokrok. Azt beszélnek, hogy a nagy pesti malmok trösztöt csináltak. Összebeszéltek, hogy összefognak s a gabonát egységes áron fizetik. De meg a liszt árát is magok közt beszélnek meg. Mit jelent ez? Azt, hogy a termelők hiába kérnek árat a termésükért, meg kell elégedniök azzal az árral, amit a nagy malmok diktálnak. Majd olcsón megveszik a sarokbaszorított gazdától a búzát, rozst s drágán adják a fogyasztóknak a lisztet. Jól nézünk ki. Ebben még csak az kell, hogy a fene papirosbuzával a börzianerek is kezdjenek el dolgozni a pesti börzén, akkor aztán elmondhatjuk a szabadforgalomra, hogy adtál uram esőt, de nincs köszönet benne. Szép, szép, ha az állam nem maximálja többé a gabona árát. De mit ér, ha*

osztráké lesz ugyan, de a répatermelő földek a mieink maradnak; ezek híján a cukorgyárak nem folytathatják az üzemet. Magyar földről vette a soproni sörgyár és malátagyár a sörárpát, a soproni tejszövetkezet a napi 5—8 ezer liter tejet; magyar területről kapták a gyármunkások az élelmiszert és az ipartelepek jórészt magyar piacokon adták el a gyártmányaikat. Most ezeket az évszázadokon át egymáshoz forrott, gazdaságilag egymást kiegészítő területeket elszakítják s vámvonalat állítanak közéjük. Az eredmény előrelátható. Az elszakítás után Sopronban és vidékén nem lesz tej, általában nem lesz elég gabona. A lakosságnak, amely ma jólétben él, inséges ellátásban lesz része. Az ipar és a kereskedelem részint természetes anyagforrások és régi piacaik híján, részint az osztrák verseny miatt összeaszik és tönkremegy. És hegyibe Ausztria kap 400 ezer akarata ellenére, juhnyáj módjára elszakított embert, annyi gazdasági elégedetlenséggel és politikai sérelemmel bélelve, hogy attól fog koldulni. És kapja

most meg a nagymalmok és a börze maximálják?! S nem kell elfelejteni, hogy a nagymalmok és a börze háta mögött vannak a nagybankok. Hát látod már, jó magyarom, hogy milyen uralomra jutott a nagy banktőke?! S még azt merik mondani, hogy keresztény irányzat és fehérr terror van Magyarországon. Jó lenne, ha a kormány közibe vázna ennek a társaságnak, ne panaszkodjanak hiába... Végtere is, nem lehet a keleti plutokrácia (pénzbatalmasság) zsákmánya a földművesgazda és a nyomorult fogyasztó!

Nemzetgyűlés.

Június 21. Hegedüs Lóránt beterjesztette az ingatlanok vagyonsváltásáról és nagyobb vagyonok háborús váltásáról szóló törvényjavaslatokat, valamint

az 1921—22. évi költségvetést.

Beszámolt működésének félévi eredményéről és ismertette azokat az újításokat, amelyeket a költségvetésen tett. Különválasztotta az állam tulajdonképeni költségvetését az állami üzemek mérlegétől. Bejelentette, hogy az állami kiadások kerekén 26 milliárd 300 milliót tesznek ki. Ezzel szemben állnak az állami bevételek, amelyek elérik a 20 milliárd 300 milliót. Több új adó nem lesz. Beruházásokra kétmilliárdot vett föl. Mivel a hat és fél milliárd hiányból két milliárd beruházás, a hiányt okvetlenül hitelműveletből kell fedezni. Azután Belitska Sándor honvédelmi miniszter benyújtotta a katonai nyugdíjtörvényről, továbbá a hivatalos állisztek és azok hátramardottjainak eltartásáról szóló törvényjavaslatot, Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszter pedig

a sajtóreform

javaslatát.

Június 22. A birói oklevél képesítő erejének kiterjesztéséről szóló javaslat tárgyalása után Kállay András az állam és burgonya kivitel tárgyában interpellálta a földművelésügyi minisztert, aki azt válaszolta, hogy a gazdasági egyesületeket a szállítás körül mindig előnyben részesíti, de addig nem hajlandó minden termelőnek szabad kivittelt adni, míg a közfogyasztás nincsen biztosítva. Burgonyából akkor lesz kivitel, ha terem elég burgonya. Moser Ernőnek a szabolcsi burgonya tárgyában előterjesztett interpellációjára nagyatádi Szabó István azt válaszolja, hogy a szabadforgalmat kiterjeszti a szabolcsi burgonyára is. Szabó József (biharbaijomi) az elesett hősök hozzátartozóinak szomorú helyzetét festi és azok segélyezésére hívja föl a népjóléti miniszter figyelmét. Huszár Károly az Oroszországban sinylődő

60 ezer hadifogoly

síralmas helyzetét teszi szóvá és indítványozta, hogy a nemzetgyűlés kiáltvánnyal forduljon a világ összes parlamentjeibez. Ha az oroszok terrorizálnak, vegyék tudomásul, hogy mi is találunk eszközöket, hogy őket kény-

MI HÍR A POLITIKÁBAN?

Politikai köröket szinte kizárólag Hegedüs Lórántnak az ingatlan vagyonsváltásról

benyújtott törvényjavaslata foglalkoztatja. Hegedüs javaslatát mai formájában elfogadhatatlannak tartják és benyújtásának időponijára vonatkozólag is számosan fejezték ki aggodalmukat.

Ami az ingatlan vagyonsváltás alapját illeti, még eltérnek a vélemények abban a tekintetben, hogy a kataszteri tiszta jövedelem vagy a bold számok százalékos megadózlatása alapján történjék-e. A képviselők a Péter-Pál napi szünetre hazautaztak és beható vizsgálat tárgyává tették a kataszteri birtokíveket.

Hegedüs Lórántnak ez a javaslata annyira leköti a párt tagjainak a figyelmét, hogy a sajtótörvény reformjáról eddig nem foglalkozhattak. Nagyon valószínű, hogy ennek a javaslathoz a tárgyalása csak a nyári szünet után lesz időszerű.

Az őrlési és forgalmiadóról

szóló javaslatot a nemzetgyűlés pénzügyi bizottsága azoknak a módosításoknak nagy részével fogadta el, amelyeket kisgazdapárti képviselők megbízásából Gaál Gaszton nyújtott be. Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter kijelentette, hogy a törvényjavaslat tárgyalása során hajlandó bizonyos módosításokat eszközölni. Az állatforgalmi adót három százalékról két százalékra nem szállíthatja le, ellenben beleegyezik abba, hogy amidőn a forgalmi adó életbe lép, vagyis szeptember 1-én eltörli a kiviteli illetékeket.

Növénynemesítők vándorgyűlése Hatvanban.

Baloldali képünk. A magyar növénynemesítés úttörői: Grabner Emil, Székács Elemér, Legány Ödön, Fleischmann Rudolf, Baross László. Jobboldali képünk a növénynemesítő vándorgyűlés vendégeit mutatja be.

szerítsük a foglyok kiadására. *Bethlen István* gróf miniszterelnök megnyugtató választ ad és kijelenti, hogy *pártközi értekezlet foglalkozik ezzel a kérdéssel.*

Június 23. A Ház vita nélkül elfogadta a büntető-törvénykönyv és egyéb törvényekben megállapított értékhatárok, valamint a pénzbüntetés és pénzbírságok ideiglenes felemeléséről szóló törvényjavaslatot. *Karafiátb Jenő* indítványára elhatározták, hogy *Testnevelési Tanácsot* állítsanak fel. *Kardos Noé* interpellációjában a gazdasági válságról szól és a *munkanélküliek számának gyarapodására* hívja fel a kormány figyelmét.

Június 24. *Héjj Imre*, az igazságügyi bizottság elnöke ismerteti

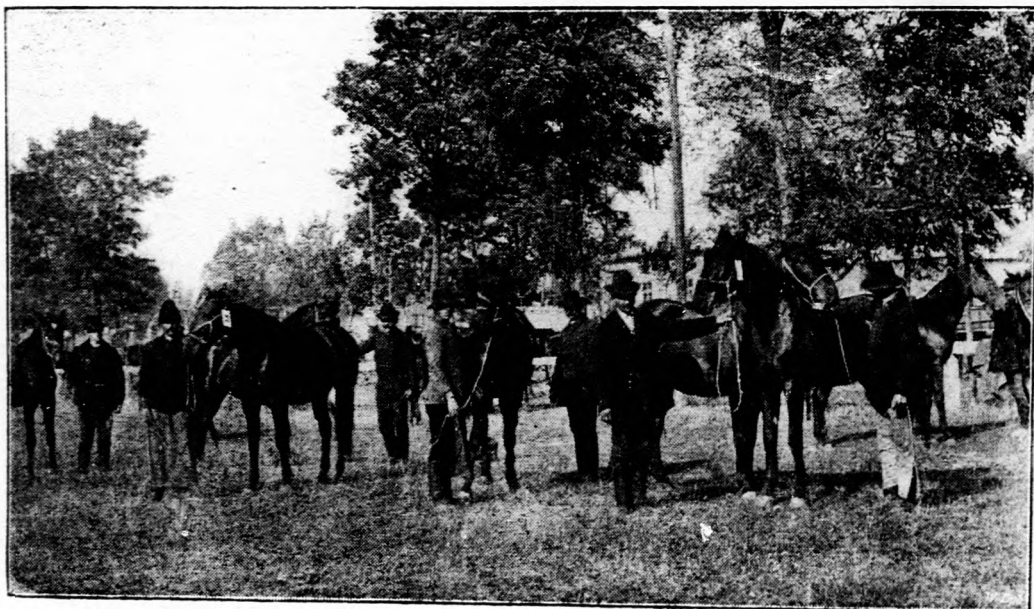
a büntető igazságszolgáltatás egyszerűsítéséről

szóló javaslatot. *Rupert Rezső* csak bizonyos módosításokkal találja elfogadhatónak. *Temesváry Imre* az előforduló *tőzsdei üzelmek* megszüntetésére hívja fel a pénzügyminiszter figyelmét és kérdi, mit szándékozik tenni az *üzérkedők ellen.* A pénzügyminiszter azt válaszolja, hogy az olyan vállalatokat, amelyek nem a tőzsdén vett papirokkal rótták le a vagyonváltást, *kényszeríteni fogja, hogy a tőzsdén szerezzék be a vagyonváltás céljaira szükséges papirjaikat.* A kisgazdatársadalom aggodalmait eloszlatja és kielégíti őket teljes mértékben. Mindenki egyformán fog fizetni.

Június 25. *Tomcsányi Vilmos Pál* igazságügyminiszter felszólalása után elfogadták a büntető igazságszolgáltatás egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslatot. *Hegedüs György*, *Novay Imre*, *somogyherzencei körjegyző* felfüggesztése tárgyában interpellál. *Ráday Gedeon* gróf megnyugtató válasza után *Szilágyi Lajos* a nyugdíjas katonatisztek ügyét teszi szóvá. *Belitska Sándor* honvédelmi miniszter megígéri, hogy a *nyugdíjasok ellátásáról* szóló javaslatot *sürgősen letergelyezik és a rendkívüli drágasági segélyt a nyugdíjas katonák is megkapják.* *Mayer János* közlelmezési miniszter *Karafiátb Jenőnek* interpellációjára kijelenti, hogy

a tejkereskedelem szeptember 30-án szabadul föl.

Szádeczky Lajosnak az adógabona kiméletlen behajtásáról mondott interpellációjára pedig megígéri, hogy a *sérelmeket orvosolni fogja.*

Makói tájfajta tenyészlóvak.

MEZŐGAZDASÁG

A mezőhegyesvidéki tájfajta ló.

Irta Gulácsy Sándor dr.

210 éve lehet, hogy a nagy francia háborúban ejtett zsákmányból egy szép mén került a magyar Alföldre, Mezőhegyesre. Ez volt a nagy hírűvé lett *Nónius*, mely kiváló átörökítő képességével egy egész külön lóféléségnek, a *Nóniusoknak* lett az őse, mely fajta angol vérrel megkeverve erős csontozatú, igénytelen, nehezebb félvérre alakult ki. Olyan lóvá, mely nemcsak mezőgazdasági munkákra kiválóan alkalmas, hanem nemesebb vérénel, szép formájánál fogva katonai- és parádésloknak is igen megfelel. Aki látta valaha a makói, szegedi vásárokon jövő, csanád- és torontálmegyei kisgazdák fogatait, az az első tekintetre meggyőződik arról, hogy a *mezőhegyesvidéki tájfajta a kisgazda igazi lóva.*

Nóniusoknak a népies tenyésztésben való nagy jelentősége akkor lett igazán nyilvánvaló, mikor *D'Orsay* (magyaros kiejtéssel: Dorzé) *Olivér gróf* ezredes, akkori mezőhegyesi ménesparancsnok ezen fajtával megalapította a tájfajta tenyésztést. Ez a legkiválóbb lótenyésztési szakemberünk — a földművesnép igazi barátja — felismerte azt, hogy egy vidék kisgazdáinak lóanyaga csak akkor javítható meg fokozatosan és gyorsabban, ha nemcsak állandóan egyfajta méneket használnak, de emellett a szakszerű párosítás és kiválasztás is biztosítva lesz. Ilyen feladat pedig csak szövetkezéssel valósítható meg. Ha a gazdák tömörülnek, közös célra közös szabályok szerint, hozzáértő szakember vezetésével működnek.

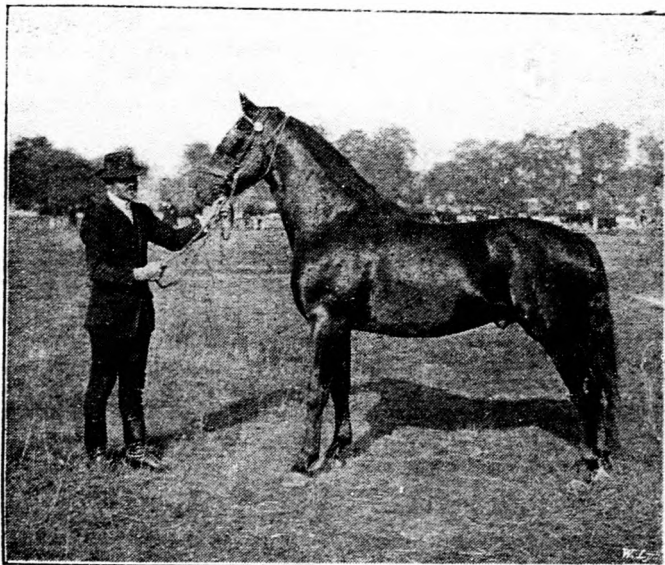
A környék értelmes kisgazdái, akik *D'Orsay* ezredes régen ismerték és szerették, egyszerre megértették e terv nagy jelentőségét s az első felhívásra 1892-ben, mindjárt nagyszámmal tömörültek. A mezőhegyesi első szövetkezet után, mint a hullámgyűrű terjedt a mozgalom és sorban alakultak meg a vidéki szövetkezetek. A háború előtt tizenkettő volt már.

A bámulatos eredmény aztán meg is mutatkozott, mely a szakértők előtt nem volt ismeretlen, de országvilág figyelmére ráterelődött a tájfajtára a háború előtti híres kocsiverseny alkalmával. Mintegy negyven, főleg makói kisgazda vett részt benne tájfajta gazdasági lovai-
val, kik a Nagyalföldön át Dunántúlra s onnan vissza, több mint 800 kilométeres út után, nemcsak hogy nem lefogyott, de súlyban meggyarapodott és teljesen egészséges állataikat büszkén hajtották haza.

A háború idején a németek nagy bámulatát is felkeltette, akik a makói vásáron látottak után az egésza nyagot össze akarták vásárolni.

És ezt az eredményt különösen a szövetkezeli eszme hozta létre, mert az egész tenyésztés szövetkezeli alapon áll.

A mezőhegyesi tájfajta szervezete a következő: Az egész intézményt s a

Makói tájfajta tenyészmén.

tenyésztést maga a kiváló D'Orsay gróf, elnök vezeti. Központ a Szegeden felállított felügyelőség. Ide tartoznak az egyes vidéki központok (telepek). Egy-egy ilyen telephez tartozó érdekeltség külön-külön szövetséget alkot, melyek belső ügyeiket és vagyonukat egymástól függetlenül maguk kezelik saját választott tisztikaruk által. Egy-egy ilyen központhoz (telephez), 10—15 község is tartozik. Az a kancák számától függ.

A szövetséget önkéntesen jelentkező tagokkal alakul, akik azonban a belépésnél kötelezik magukat a szabályok pontos betartására, mert aki a szabályok ellen vét, azt a tagok sorából törölik. A tagok kötelesek minden év augusztus vagy szeptember havában lovaikat a párosításra elővezetni, ahol a tájfajta szakértő vezetője az ivadékok figyelembevételével állapítja meg, hogy melyik kanca, melyik csődörrel lesz párosítva. Ugyanekkor a kancákat és kancacsikókat osztályozzák. Kijelölik, melyiket kell meghagyni tenyésztésre s melyik adható el. Mivel pedig a loállomány állandó javítása a legfőbb cél, megtartásra osztályozott kancát és kancacsikót engedély nélkül eladni nem szabad. Ha valamely tag körülményei folytán mégis kénytelen lenne állatjától megválni, erre írásban kell engedélyt kérni s ilyenkor a vezetőség gondoskodik arról, hogy a jó tenyészanyag lehetőleg más szövetségeti tag kezébe jusson, s így a szövetségetre nézve el ne vesszen. Az ivadékokat 3—4 hónapos korukban a tájfajta bélyegzőjével látják el és törzskönyvelik is, ami értéküket igen emeli.

A fedeztetés a telepeken történik október 1-től május 31-ig. Minden kancát a reá párosított mén vagy annak helyettese fedez.

A méneket az állam látja el takarmánnyal és fizeti a felvigyázó és ápolókat, a szövetséget pedig az istálló-ról, a személyzet lakásáról és az alomszalmáról köteles gondoskodni. A szövetségeti tagok a fedeztetési díjakat fizetik és pedig: már tájfajta, tehát bélyegzett kanca után jelenleg 70 koronát, ujonan felvett, vagyis nem bélyegzett után 120 koronát. Ebben azonban már az istálló-törlesztési és törzskönyvezési díj is bennfoglaltatik.

Országunk megcsonkításával a mezőhegyesi tájfajta tenyésztés is nagy veszteséget szenvedett, mert hat telepet az anyaországtól elváltak. De a megmaradt szövetségetek még fokozottabban vették fel a munkát. Az eszme ujult erővel terjed a gazdák közt úgy, hogy mind több községben kéri a szövetséget megalakítását.

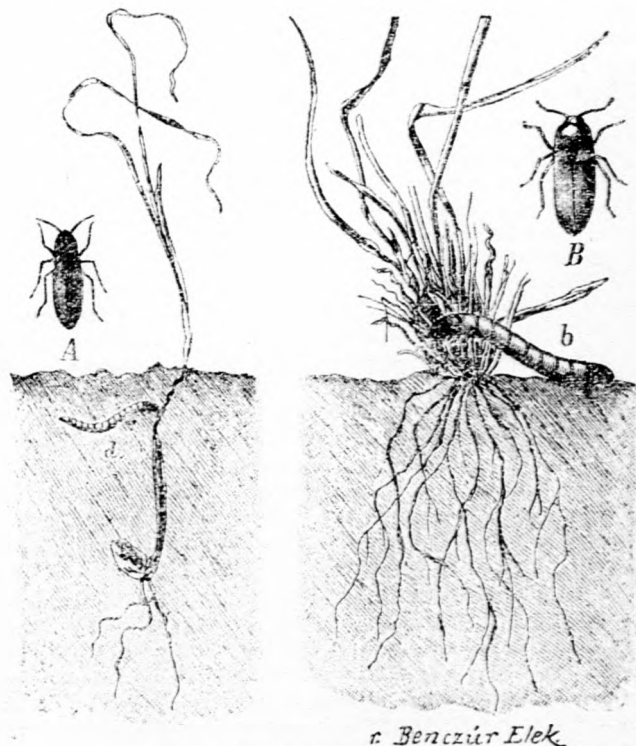
Azért joggal hisszük, hogy a szövetségeti erő sikereként rövidesen még nagyobb számú és még hírnevesebb lesz a magyar kisgazda lova.

Alattomos ellenségeink: a drótférgék

Irta Kadocsa Gyula.

A drótférgék ritkán tűnnek szembe, tömeges előfordulásukról sem lehet hírt hallani, mégis mindig és mindenfelé akadnak s termésünket évről-évre megdézsmálják. Nincsen természetett növény, amelyet megkímélnének, legyen az gabonaféle, kapás, takarmány, vagy konyhakerti növény. Ott rejtőzködnek a földben, alattomban, titokban ritkítják meg a növények sorát s mert a megmaradt növények a kártételt szemük elől eltakarják, különösen a szántón, rendszerint nem is gondolunk kártevőre. Pedig ott vannak a földben s szedik a dézsmát anélkül, hogy a gazda csak sejtene is!

A drótférgék nevüket kemény, hengeres, vékony és hajlékony testük révén kapták. Színük fényes sárgás, vagy sárgás-barna. Olyanformák, mint a lisztukac. Leginkább a pattanóbogaraknak ivadéka. Ezeket a lapostestű, feketés, vagy barnás bogarakat néhol kovácsoknak is nevezik. Ha hátukra fektetjük őket, percege a levegőbe vetik magukat. Fölpattannak. Innen a nevük. Sok fajuk van, legközönségesebbek: az egérszinszürke, a vetési nagy és a vetési kis pattanóbogár. A bogár egész nyáron át akad s tojását az útszéli gyeper, füves mesgye, parlagterület, de még inkább az elgyomosodott kapások, lucernások és tarlók fűvére, gazára rakja. A tojásból kikelt drótféreg eleinte a fűvek, gyomok gyökerén él, de hamarosan átmegy a természetett növényekre. A fajok szerint változólag 3—4 évig fejlődik a földben, majd

Pattanóbogarak és drótférgék.

A) a vetési kis pattanóbogár, d) a drótféreg; B) a vetési nagy pattanóbogár, b) a drótféreg. (Földművelésügyi miniszter kiadványából.)

bábbbá alakul s a bábból ismét bogár lesz. A drótférgek a növényeket a gyökér fölött elrágják, pl. a gabonát, úgy hogy az kihuzható a földből, vagy azok szárába, gumójába, vastagabb gyökerébe lyukakat fúrnak, pl. a tengeribe, burgonyába, répába s így pusztítják, sorvasztják, gyöngítik. Ha a növény már fejlettebb, rendszerint megmarad, de persze jóval gyengébb termést ad.

Azt a kárt, amit a drótférgek évente az országban okoznak, csak az sejtethi, aki ez alattomos ellenségeink munkáját ismeri. Sok millió értékre rúg az ma! És ezt mind megmenthetnénk az ország számára, ha jobban és helyesebben gazdálkodnánk. Mert a drótférgek ellen különös védekezés nincsen. Legjobb védekezés ellenök a helyes földművelés. Ha követjük az okszerű gazdálkodás előírt szabályait, akkor egyúttal a drótférgek ellen is védekezünk.

Mint láttuk, a gyom a szülőanyja a drótférgeknek. A gyom csalogatja földünkre a pattanóbogarakat, hogy petéiket rárakják. Irtsuk tehát mindig és mindenhol a gyomot. — okszerű földműveléssel. A kapásnövényeket szorgalmasan kapáljuk. A tarlókat mielőbb buktassuk alá, ne hagyjuk előbb elgyomosodni. A jó gazda már akkor buktatja le tarlóját, mikor a gabona még keresztben fekszik a földön. Tartsuk magunkat egy rendes és okszerű vetésforgóhoz. Sohase vessünk kalászos kalászos után. Tapasztalat szerint legtöbbet szenved az olyan őszi vetés, amely tavaszi kalászos után következik. Ime, mind olyan kíváncsolom, amit a drótférgekre való tekintet nélkül is teljesítenünk kellene!

Előfordulhat, hogy az esős időjárás, vagy egyéb akadály miatt a legjobb szándékunk mellett sem tehetünk *idejében* eleget a gyomirtás követelményének, — ilyen esetben bizony számolnunk kell a bekövetkező drótférgekkel. Ezt igyekezzünk oly módon gyengíteni, hogy vetés előtt gyakrabban járassuk, turássuk végig a táblánkat sertéssel, hogy ez egyéb kártevőkkel, pl. a mocskos pajjossal, együtt kiszedegesse a drótférget is. Ha marad is vissza féreg a földben, ez már csak kisebb része lesz annak a mennyiségnek, ami eredetileg ott rejtőzködött.

TARLÓBA VETHETŐ TAKARMÁNYNÖVÉNYEK. A tarlóba vethető takarmánynövényeknek különösen oly esztendőben van nagy jelentőségük, mikor takarmányhiány fenyeget. Sajnos, ilyen helyzettel állunk szemben ezidén is. Sikerüknek egyetlen föltétele, hogy a vetés után elegendő esőt kapjanak. Kellő nedvesség jelenlétében jó termésre lehet számítani *poňánka* (hajdina) vetése után, mely 5—6 nap alatt kikel, 3 hét múlva már virágzik és 6—8 hét után kaszálható. A nedvesség iránt kevesebb igényt támaszt a *mohar*. Közvetlenül a gabona learatása után vetve és a kikelés után kissé megboronálva 70—80 nap alatt kaszálható. Legtöbb esetben sikerül a tarlóba vetett *köles* is, mert tenyészideje ugyancsak rövid. Tömeges termése miatt sokan szívesen vetik tarlóba a fehér *mustárt*, mely vetés után 6—7 hét múlva már kaszálható és zölden föltakarmányozható. Kevésbé biztos a sikere a tarlóba vetett kerekrepának, az úgynevezett *tarlórepának*, mert ez a szárazságot nem tűri s ha kikel is, nagyon apró marad.

A TARLÓ HÁNTÁSA. Mezőgazdasági elmaradottságunknak legkiáltóbb jele az, hogy a kisgazdák legnagyobb része tarlót nem hánt — a következő vetésig. A nagyobb gazdák jó példával járnak elől s az aratók nyomában járattják az ekét vagy a tárcsás boronát. E talajművelési eljárásnak óriási jelentősége magyarázza meg azt, hogy a «Vasárnap» hasábjain oly gyakran emlegetjük a tarlótántás szükségesség voltát. Ugyanis a tarlónak sekély leszántása a legolcsóbb gyomirtási módszer. A gabona közt fölbujjantott gyomok még az aratás előtt kihullatják magvaikat a talaj fölületére. E magvakat a sekély szántás, a tárcsaboronálás vagy erős fogasolás a talajba juttatja, hol pár

hét alatt kikelnek, úgy hogy zöldelő szárukat a következő szántás tönkreteszi s így a jövő tavasszal ugyanazon földön már nem lesz gyommag s így nem kel ki gyom. A fölszántott talajban jobban korhad a tarló, visszamarad a nedvesség és így kedvező, porhanyó szövetű, omló maradt talaj, mit a tarlótántást követő mélyebb szántáskor fogunk — örömmel — tapasztalhatni.

A SERTÉSUDVAR. Ha a sertés legelőre nem járhat, okvetlenül kerítsünk el számára megfelelő helyet, hol turkálhat s mozoghat tetszése szerint. Az ilyen sertésudvar (kifutó) legyen 2—3-szor akkora terjedelmű, mint az istálló. Köveze ne legyen, mert akkor a sertés nem tud túrni, már pedig túráskor sok életfontosságú ásványi anyagot van alkalma fölszedni a talajból. Ugyanezen igényének kielégítésére nem fog ártani faszenet, fahamut, vakolatot szórni el a kifutóban. Vakaródzósvék se hiányozzanak! Továbbá előmozdíja a sertések jó tenyésztését egy fürdő. Legjobb fürdőt nyújt egy tó vagy patak, ennek hiányában betontartány is megfelelő, ha a víz gyakori kicserélése és a tartány tisztogatása különös nehézség nélkül is eszközölhető. A forró napsugár elleni védelmül célszerű fákat is ültetni a kifutóba.

ÉLŐ NYULAK SZÁLLÍTÁSA. Vasuton élő nyulakat fűzfakosarakban vagy rácsos faládákban lehet szállítani. Melléjük egy-két darab répa vagy csicsókagumó teendő, amellyel éhségüket és szomjukat csillapíthatják.

VESZEKEDŐ TERMÉSZETŰ KAKAS MEGSZELIDÍTÉSE. A verekedő, társait vagdaló, marakodó kakast legkönnyebben úgy szelidíthetjük meg, ha lábaira zsinegből békót kötünk, mely csak rövid lépéseket enged tenni a kakasnak, tehát a futásban gátolja. A zsineg egyik lábtól a másikig körülbelül 10 cm.-es legyen. Ily módon 1—2 hét múlva a legveszekedőbb kakas is megszelidül és összeférő természetűvé lesz.

A MÉHEK LEGGYAKORIBB BETEGSÉGEI. A *ragályos költőrohadás* abban nyilatkozik meg, hogy a fiasításos sejtekben eleinte kevesebb, majd több és több báb megrohad: kávészínű nyulós anyaggá változik, bűzös szagot áraszt, majd elporlad. E betegség néha egész családokat tesz tönkre azáltal, hogy a fiasítást teljesen elpusztítja. Előidéző okai egyesítű növények: bacillusok. A szétporladt lárvá és bacillusok ezreit tartalmazza. Ha egy kaptárban e fertőző betegség fellépett, azonnal megsemmisítendő az egész törzs. Így intézkedik az 1894. évi XII. t.-c. 60. §-a. A kaptárt, ha avult, legjobb elgetetni, a jókarban levőt pedig forró lúggal és 10%-os karbolddal fertőtleníteni. A *vérbas* vagy *hasmenés* tél utólján lép föl. A beteg méh potroha megduzzad, a bélsár sárgásbarna. Okai különbözők: hideg idő miatt nem tudnak kirepülni irtítés végett, megzabálás, a kasnak rossz szellőzöttsége, penészes kaptár stb. *Penészkór* lép föl az oly méhek bélsatarnájában, melyek penészes virággal táplálkoznak. A beteg méhek a kaptár alján vergődve hullanak el. Föllépte esetén a penészes virággal tartalmazó lépeket ki kell venni a kaptárból.

TANÁCSADÓ

KÉRDÉS. *Nemesített búzavetőmag hol szereshető be? (Előfizető, Porog.)* — FELELET. Tessék a Magyar Vetőmag-nemesítő és Értékesítő R.-T.-hoz (Budapest, V., Fürdő utca 1.) fordulni.

KÉRDÉS. *Mi a legjobb patkányirtószer? (K. J. Vámos-ujfal.)* — FELELET. A Magyar Királyi Rovartani Állomás (Budapest, II., Kitsibel Pál-utca 3.) újabban a patkányok irtására a lyukakba és járatokba kátrány beöntését ajánlja. Az eljárásra vonatkozólag a nevezett állomás készséggel ad felvilágosítást.

KÉRDÉS. *Szabad-e a szőlőhegyen méhészkedni? (Homok-szentgyörgyi előfizető.)* — FELELET. A méhek a szőlőben kárt nem tesznek, azonban előfordul, hogy a községi bíró a szőlőhegyben a méhészkedést betiltja, ez ellen azonban a méhésztellel foglalkozók fellebbezéssel élhetnek.

KÉRDÉS. Földemnek egy része mélyfekvésű, azt utcaszemmel feltölttem és rája 25—30 cm. vastagságban földet szórattam. Mit veteljek bele? (B. L.) — **FELELET.** Tessék az első évben a feltöltött terület egyik részébe burgonyát, a másik részébe tengerit bevetni.

KÉRDÉS. Mi a nád termelési módja? (K. G.) — **FELELET.** A nád legkönnyebben magról szaporítható. Tapasztalás szerint a természet maga is elvégzi azt mindenütt, ahol a talaj megtelepülésére alkalmas. Ahol tehát magától meg nem települ, nem árt óvatosnak lenni annyiban, hogy nem-e a talaj minőségében rejlik-e az ok.

Az ellenforradalom hőseinek emlékére rendezett ünnepély közönsége; középen a kormányzó és József királyi herceg családjával.

nem bírja el. Zlinszky János dr. az első előadó, megállapította, hogy a pénzügyminiszter benyújtott javaslata oly terheket ró a gazdákra, hogy végrehajtása a magyar mezőgazdaság válságát, sőt halálát jelentené. Előadása végén határozati javaslatot nyújtott be, amely szerint a gazdaggyűlés megállapítja, hogy az ingatlanvagyon váltáságáról szóló pénzügyminiszteri törvényjavaslat nem felel meg az egyenlő mértékben való adózás igazságos elvének. A gyűlés a mezőgazdasági ingatlan vagyonváltáságát a kataszteri tiszta jövedelem minden koronája után legfeljebb tíz kilogramm búzában véli megállapíthatónak.

A fokozatoság ellen a gazdaggyűlés tiltakozik, de nincs kifogása az ellen, hogy a legkisebb birtokosok terhére a vagyonváltáság kedvezményesebb kulcs alapján állapítsák meg. A földbirtok felszerelésének külön vagyonváltáság alá vonását a gazdaggyűlés igazságtalannak tartja. Darányi Ignác, Kégl János, Magyar Kázmér, Staub Elemér, Varga Géza, Csoór Lajos, Antal Antal, Csik Géza, lovag Floch Reichersberg Alfréd dr., Váradi József, Hegedüs Nándor és Czettler Jenő hozzászólása után a gyűlés elfogadta a határozati javaslatot Bernát István kiegészítő indítványával egyült.

Végül Keglevich Gábor gróf lendületes szavakkal berekesztette az értekezletet.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Országos gazdaggyűlés a vagyonváltáság kérdésében.

A Magyar Gazdaszövetség és a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület az adójavaslatoz megvitatására gyűlésre hívta össze a gazdakörök tagjait. A gyűlés Pestmegye székházának közgyűlési termében folyt le, amely erre az alkalomra zsufolásig megtelt Fehér, Heves, Hont, Nógrád, Szolnok és Pestvármegye különböző részeiből összesereglett gazdákkal, a kormány, a nemzetgyűlés, a gazdasági élet képviselőivel és előkelőségeivel.

A gyűlésen Bernát István és Keglevich Károly gróf elnökölték. Bernát István megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy a gazdatársadalom az adózás terén soha sem követelt mást, mint az egyenlő és igazságos elbánást. Czettler Jenő dr. kifejezést adott annak a nézetének, hogy a mai súlyos adóterheket a mezőgazdaság

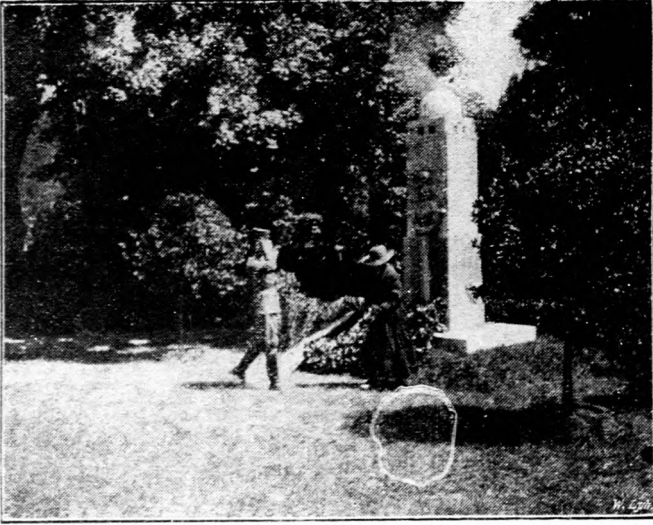
Új elbeszélésünk

Mai számunkban befejeztük India titokzatos világába vezető elbeszélésünket, amelynek vonzó érdekessége — mint a hozzánk érkezett levelekből örömmel láttuk — teljes mértékben lekötötte olvasóink figyelmét.

Angolból fordított új elbeszélésünk:

Az 518-as vonat

főltötte izgalmas meséjével ugyancsak le fogja bilincselni olvasóink érdeklődését. Történetünk az amerikai nagy erdőégések idején, a mult század kilencvenes éveiben játszik, abban az időben, amikor a félelmetes vörös kakas óriási területeket perzselt fel megfégezhetetlenül, nagy városokat pusztított el és ezeket teit hajléktalanná. Egy szerelmes fiatalember azonban szembeszáll a lángtengerrel, mondhatnánk fejjel rohan a lángok közé, hogy megmentse szive választottját. A történet során egymást kergetik az izgalmasabbnál-izgalmasabb jelenetek, melyek hol égve robogó vonaton, hol lángerdőn keresztül peregnek le szemünk előtt, de acélszívű hősiünk mégis megmenti szerelmesét és végtére is révbe — azaz vízbe érnek.

Az ellenforradalomban mártírhálált halt Lemberkovits százados özvegye a Ludovika kertjében levő emlékre helyezi koszorúját.

Egy tó hús hullámaiban történik meg a boldog eljegyzés, amelyre a leány addig hajthatatlan apja végre mégis áldását adja.

Angol írónk nagyszerű lendülettel beszéli el történetét; kevés szóval, de hámulatos hűséggel jellemzi alakjait és mesteri módon rajzolja meg az erdőgégés borzalmait.

Az 518-as vonat-ra jó előre felhívjuk olvasóink figyelmét és bizonyosra vesszük, hogy mohó érdeklődéssel és fokozódó izgalommal fogják várni egyes folytatásait.

Az 518-as vonat közlését jövő számunkban kezdjük el.

JAPÁN ÉS SZERBIA JÓVÁHAGYTÁK A MAGYAR BÉKESZERZŐDÉST. Japán az elmúlt héten jóváhagyta a trianoni békeszerződést. Ugyancsak aláírta a békeokmányt Sándor szerb régensherceg is.

A FRANCIA SZENÁTUS JÚLIUSBAN TÁRGYALJA A MAGYAR BÉKÉT. A francia szenátus július 10-ike előtt letárgyalja a trianoni békeszerződés jóváhagyásáról szóló törvényjavaslatot. A javaslat előadójának egyik nyilatkozata szerint a törvényjavaslaton való módosításoknak lehetősége fennáll, de ez csak akkor történhetik meg, ha Magyarország és szomszédai ezekre vonatkozólag előzetesen megegyeznek. A nagykövetek párisi értekezlete legutóbbi ülésén Nyugatmagyarország ügyét tárgyalta. Az értekezletnek álláspontja az volt, hogy tisztázni kell, mi a szándéka Ausztriának a Németország-hoz való csatlakozás ügyében és csak azután hoznak végleges határozatot az átadás tekintetében.

MEGALAKÍTJÁK A MAGYARORSZÁGI HATÁRMEGÁLLAPÍTÓ BIZOTTSÁGOT. A nagykövetek értekezlete a trianoni békeszerződés küszöbön álló életbeléptetésére való tekintettel már most megteszi a szükséges intézkedéseket a magyarországi határmegállapító bizottság megalakítására. A nagykövetek tanácsa Romániát már felszólította, hogy küldje el képviselőit ebbe a bizottságba. A határmegállapító bizottság első ülése Párisban lesz a lehető legbamarább a trianoni szerződés életbelépése után.

MAGYAR-CSEH GAZDASÁGI TÁRGYALÁSOK MARIENBADBAN. Magyarország és Cseh-

ország megbízottai Marienbadban tárgyalásokat folytattak gazdasági kérdésekről. A gazdasági kérdések tárgya elsősorban a szénnek kicserélése gabonáért és lisztért, a borbehozatali engedély a pilseni sör behozatali engedélyéért. A tárgyalásokat szombaton félbeszakították, Budapesten és Prágában folytatják.

SZABAD LETT A GABONAFORGALOM. A kormány július hó 5-től kezdve az 1921. évi termésű búza, rozs, kétszeres, árpa, zab, köles, tatárka és tengeri forgalmát szabaddá tette. A kormány 1921—1922. gazdasági évben a vagyontalan és keresetképtelen egyéneket átmeneti támogatásban részesíti, erre a célra minden malom köteles a hozzá őrlés vagy hántolás végett beszállított gabonaneműekből azok tizenöt százalékát, a darálás vagy egyéb földolgozás végett beszállított gabonaneműekből pedig azok tizenkét százalékát természetben visszatartani és az államkincstárnak beszolgáltatni. A malmok által beszolgáltatandó gabona átvételi árát a pénzügyminiszter fogja megállapítani. A termények szállítása a belföldi forgalomban szállítási igazolvány nélkül, a határszéli forgalomban csak igazolvánnyal, a határon való forgalomban pedig csak kiviteli engedéllyel történhetik.

ÜNNEPÉLY AZ ELLENFORRADALOM HŐSEINEK EMLÉKÉRE. Az elmúlt pénteken délelőtt tartotta meg a magyar királyi Ludovika-Akadémia az 1919. június 24-iki ellenforradalom és az abban elhalt bajtársak emlékére rendezett ünnepélyét. Az ünnepély a hősök emlékére felállított emlékoszlop megkoszorúzásával kezdődött. Révi Kálmán ezredes helyezte el elsőnek a ludovikások koszorúját. Ezután még három koszorút s a *Hangya* csokrárt helyezték el. Majd ünnepélyes istentisztelet következett. Délután sportünnepély volt. Az ünnepélyen megjelent Horthy Miklós kormányzó két fiával, József királyi herceg családjával, Belitska Sándor honvédelmi miniszter s még sok politikai és katonai előkelőség. Történelmi felvonulás zárta be a műsort, melynek keretében az akadémia tagjai bemutatták a hadsereg történelmének nevezetesebb mozzanatait. A nagyszerűen sikerült ünnepélyt hangverseny és kerti multság követte.

MEGTALÁLTÁK NÉHÁNY SZIGETVÁRI HŐSNEK A CSONTJÁT. A napokban a Szigetvár melletti Tót-Szentgyörgy községben Füle József kiskazda udvarában pincét ástak. Két méter mélyen a földben tíz nagy magas ember csontvázát találtak meg teljes épségben. A tíz közül az egyik koporsóban volt eltemetve. A csontvázak minden valószínűség szerint Szigetvár ostroma alkalmával, 1566-ban kerültek Füle József telkére.

Ünnepély az ellenforradalmárok emlékére. Képünk a történelmi felvonulás egyik jelenetét ábrázolja.

IRREDENTA NÉPÜNNEPÉLY PUSZTASZEREN.
A MOVE kisteleki alosztálya Felsőpusztaszeren irredenta nép-
ünnepeket rendezett. A népünnepelelynek Szeged város, Csongrád
vármegye, Kecskemét város főispánjai, Schandl Károly dr. nem-
zetgyűlési képviselő és Nagy Sándor dr. voltak a védnökei,
Dósa István dr. törzssmai főszolgabíró és Dömötör Lajos, Kec-
skemét város gazdasági tanácsnoka pedig a díszelnökei. Felső-
pusztaszer népe ezrével gyűlt össze a honalapító nemzetgyűlés
emlékoszlópa körül, ahol istentisztelet kezdte meg a népünne-
pelelyt. Majd több szavalt után Schandl Károly dr., a kerület
népszerű képviselője tartott ünnepi beszédet. A Kisteleki Dalkör
irredenta dalokat adott elő, többen nagy hatással szavaltak.
Délben társasbéd volt, amelyen Schandl Károly dr. indítványára
kimondották, hogy távirati-
lag üdvözlök Horthy Mik-
lós kormányzót, az új hon-
alapítót. Délután népünne-
pelely volt táncal egybe-
kötvé. A lelkes hangulatú
ünnepelely rendezésében
nagy érdemeket szereztek
Dékány Ferenc pusztabíró,
Delibók Antal jegyző és
Cseh Ciprián káplán.

**HEGEDŰS LÓ-
RÁNTOT AMERIKÁBA
HIVTÁK MEG.** A Colum-
bia Universitynek, Amerika
legnépesebb egyetemének
vezetősége, Hegedűs Lóránt
egyetemi tanárt, jelenlegi
magyar pénzügyminisztert
meghívta pénzügyi rend-
szerének előadására. Hege-
dűs Lóránt pénzügymin-
iszter a meghívást elfo-
gadta és december 21-én
indul Newyorkba. Körül-
belül egyhónapra terjedő
előadás-sorozatot tart.

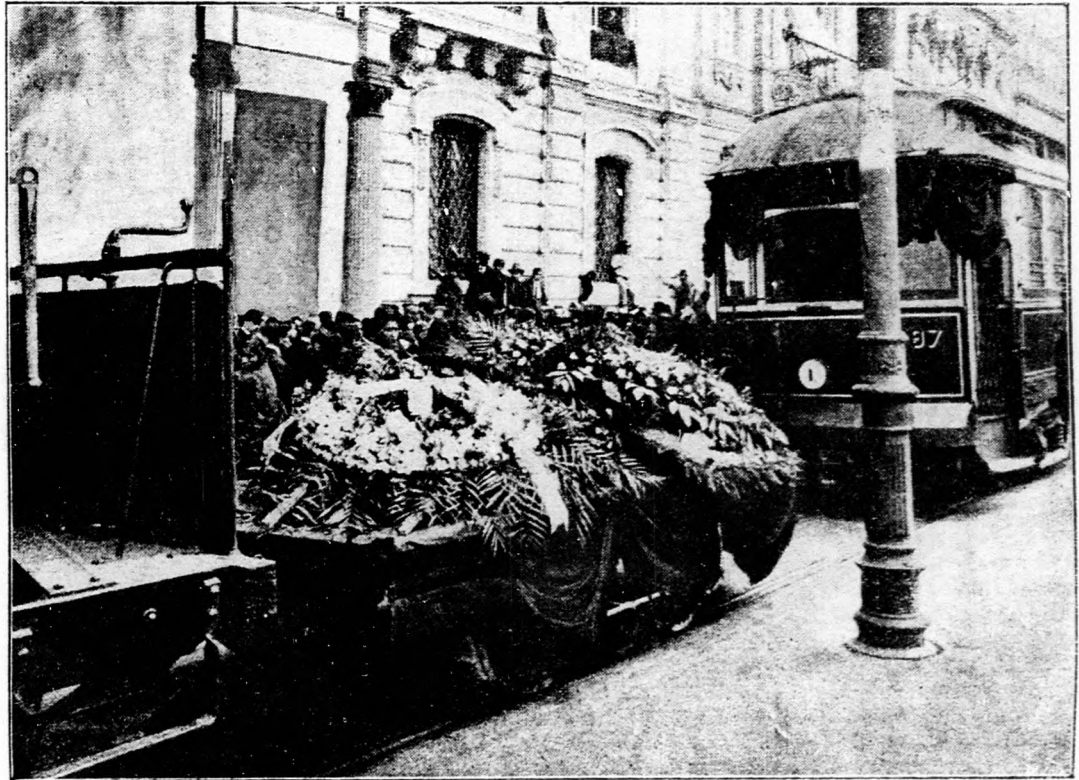
**FELFEDIK KÁLVIN
JÁNOS TEMETKEZÉSI
HELYÉNEK TITKÁT.** Az
1564-ben meghalt Kálvain
Jánosnak temetkezési helyét
annak idején eltitkolták,
attól tartva, hogy meg-
gyalázzák és egyáltalán nem
is jelölték meg. A sír helyét
csak Kálvain egyik Speyr
nevű tanítványának családja
ismerte, akik megesküde-
tek, hogy mindaddig nem
árulják el szellemi vezérük sír-
helyét, míg a családnak élő leszá-
mazottai lesznek. A Speyr-család utolsó élő sarjadéka ezidő-
szerint az Avignonban élő 71 éves Speyr Jenő, aki elhatározta,
hogy miután nincsen utóda, családjának 300 éves titkát fel fogja
fedni a francia protestáns egyház képviselői előtt.

ÚJ JAPÁN-OROSZ HÁBORÚ. Eddig hivatalos
helyről meg nem erősített hírek szerint a szovjetkormá-
ny közölte a szövetséges hatalmakkal, hogy Orosz-
ország hadat üzent Japánnak, mert Japán az ellenforradal-
márokkal együtt Kelet-sibériának egyes részeit megszállva
tarlja.

MEGREPEDT A BERLINI NAGYHARANG. A német
főváros egyik templomának legnagyobbik harangja megrepedt
és örökre elnémult. Érdekes, hogy a nagyharang a német csá-
szárno temetésekor kondult meg utoljára. A harang öt százados
multra tekinthet vissza, 1471-ben öntötték. Az egyik német lap
még megemlíti: most másodízben történik, hogy a német királynő
temetésekor megreped valamelyik harang. 1705-ben, Zsófia Sarolta
királynő gyászmiséje alatt szintén elnémult a dóm akkori harangja.

**HÁROM AMERIKAI GŐZÖS NYOMTALANUL EL-
TŰNT.** Három amerikai gőzös nyomtalanul eltűnt az Atlanti-
oceanon. Azt hiszik, hogy a gőzöskéket az orosz szovjet-kormá-
ny tengeralattjárói foglalták le. Az Atlanti-oceanon több hajót talál-
tak legénység nélkül. A hajókon minden teljesen rendben volt,
csak az iratok hiányoztak. A tengeri rablók valószínűleg nem
tudtak a hajókkal bánni.

KUN BÉLA SÓGORA A RENDŐRSÉGEN. A főközpitány-
ság előállította Erdős Miklós vidéki földbirtokost, aki néhány
nap óta a fővárosban tartózkodik. Erdős Miklós ugyanis Kun
Béla sógora s a rendőrség most azt kutatja, hogy budapesti
tartózkodása nem függ-e össze valamilyen politikai misszió
teljesítésével.

Temetés villamoson.

Mexikóban elhunyt Ursuta, Mexikó argentinai követe. A virágokkal borított koporsót nyílt kocsira
helyezték, a villamos kocsiiban pedig a gyászoló közönség foglalt helyet. Miután a villamos lassú
mozgással körüljárta a várost, kiért a temetőbe, ahol elhantolták a követet. Amerika az első, ahol a
temetésnek ilyen módját választották.

**HOGY DOLGOZNAK AZ ÚGYNEVEZETT SZOVJET-
BIRTOKOKON.** Drybin bolsevista munkafelügyelő egy moszkvai
bolsevista lapban, a Pravdában közli azt a jelentést, amelyet a
kostoni szovjetbirtokokról Moszkvában benyújtott. Ez a birtok
több részből áll. A birtokon husz munkás dolgozik. A munka-
feltételek igen súlyosak. Gyermek felőttekkel együtt dolgoz-
nak és egyellenegy szabad napjuk nincs, sőt még ünnepelely sem
pihenhetnek. A munkásalakások közegészségési szempontból nagyon
kijofogásolhatók. A szobák fala fekete a koromtól, a padló pisz-
kos. Kétféle koszt van: fehér és fekete koszt. Az úgynevezett
fehér koszt zsíros húsból áll csontok nélkül, a fekete koszt
pedig csak csontokból. A birtok tisztartói fehér kosztot kapnak,
a munkásoknak azonban fekete kosztal kell beérniök. Egy Groszkov
nevű tisztartó valahányszor gyűlésre hívja össze a munkásokat,
revolverrel a kezében jelenik meg és maga elé teszi az asztalra.
Azokat a munkásokat, akik elégedetlenkednek, azzal fenyegeti,
hogy internáló táborba zárhatja. Lehet-e csodálkozni, hogy a
Moszkvából kiküldött munkafelügyelő azzal végzi be jelentését,
hogy a munkásoknak egy főkivánságok volt: Szabadítsák meg
öket Groszkovtól!

SZÁRNYAS KERÉKPÁR. Egyik külföldi lapban olvassuk: *A szárnyas kerékpár* föltalálója: Gabriel Psulain legutóbbi kísérletezése alkalmával másfél méter magasságban tíz méteres távolságot röptült át. Ma már nevetségesnek hangzik ez a «rekord», pedig nem is olyan régen, alig tíz évvel ezelőtt údvrivalgással fogadtuk a bukducsoló repülőgépet, ha nagynehezen égnék emelte az orrat. További tíz év múltán, úgy látszik, már a tehervonatok is szárnyra kelnek majd.

PARADICSOMKERT ANGLIÁBAN. Kevés ember tudja, hogy Nagy-Britanniának Európában is van olyan része, ahol a naráncs, meg a citrom virul és ahol a datolyapálma a szabad ég alatt virágzik. Nem tartozékáról beszélünk Nagy-Britanniának, mint Gibraltár vagy Malta. Magáról az angol szigetvilágról. Anglia déli partja, a csodás Cornwallis maga is vetekeedik a Rivierával, de délnyugatra tőle apró szigetcsoportot láthatunk a térképen. Ezek a Scilly-szigetek. Nyolc sziget, húsz szigetcseke és százhusz szikla az egész. Maradéká Anglia tengerbe sülyedt déli és délnyugati partjának, mintegy ötven kilométernyire Angliától. A londoni virágpiacot ék látják el az egész éven át a legcsodásabb virágokkal. Naráncs-, citrom- és kámporfák, datolyapalmák a közönséges fái. Nyugalmat, paradicsomi tájat, örök mosolygós tavaszt látni a szigeten. És csodálatos, de még angol is alig akad, aki hazájának ezt a gyönygyét ismerne.

ZÜRICH. A MILLIOMOSOK VÁROSA. Jelenleg Zürich Európában az a város, hol a legtöbb milliomos van. *Nem kevesebb, mint 344 milliomost írt össze az előjáróság*, akik közül húszhatszónak van több, mint öt millió frank vagyona, sőt kettő közülük húsz millió frank boldog birtokosának vallhatja magát. *A milliomosok legnagyobb része ujdonsült hadimilliomos*, mert 1912-ben még csak harmincnégy milliomost írtak volt össze Zürich városában.

«**FALUSI LEVELEK.**» Ezen a címen a legutóbbi napokban érdekes levélgyűjtemény jelent meg a «Vasárnap» című képes hetilap kiadásában. A leveleket falusiak, nagobbbrészen földművesemberék, valamint ezeknek fiai és leányai írták. A felnőttek azt adják elő, hogy mit tartanak életük legszebb sikerének; a fiúk a pályaválasztásról, a leányok pedig a magyar leány kötelességeiről elmélkednek. Végtelenül kedves, üde írások ezek, amelyekből Istennek tisztelete, rendíthetetlen hazaszeretet, benső családiasság, munkakedv és derült életfölfogás sugárzik ki. A könyvet Buday Barna, a «Vasárnap» főmunkatársa rendezte sajtó alá s magasztóptú előszóval vezette be a leveleket s nagyértékű, a lélek legmélyéig hatoló tanulmányt írt hozzájuk. — A tetszetős címlappal bíró értékes könyv ára **40.— korona.** Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában a pénz előzetes beküldése mellett, vagy bármely lapelárusítónknál.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak.)

GABONA- ÉS VETŐMAGVÁSÁR. Új buza július havi szállításra métermázsánként 880—900 K, augusztusra 860—880, *lakarmányárpa* 810—860 K, *sörpára* 900 K, *zab* 800—810 K, *repce* 850—870 K, *köles* 500—550 K, *morzsolt tengeri* 790—800 K, *lencse* 600—800 K, *bab* 400—500 K.

TAKARMÁNYVÁSÁR. Új széna 350—380 K, *ó-széna* 250—350 K, *új lucernaszéna* 350—410 K, *bükköny és muhar* 350—400 K, *szalma* 230—250 K, *zsupszalma* 240—280 K, *lakarmányszalma* 260—280 K.

VAGÓMARHAVÁSÁR. *Bika*, jobb, kilogrammonként élő-súlyban 34—38 K, *silányabb* 16—23 K. *Őkér* jobb 28—34 K, *közép* 20—27 K, *silány* 14—19 K. *tehén* 14—32 K, *bivaly* 12—26 K, *nővenédék* 13—18 K, *kicsontozni való* 7—13 K.

LÓVÁSÁR. *Nehéz igásló* darabja 15,000—45,000 K, *könnyű igásló* 10,000—17,500 K.

BORJÚ ÉS JUH. *Borjú* 20—39 K, *juh* 14 K.

SERTÉSVÁSÁR. *Fiatal nehéz sertés* 60—62 K, *közép* 55—57 K, *könnyű* 46—52 K, *urasági öreg sertés* 50—56 K, *zedett öreg sertés* 46—52 K, *csir* 74—76 K, *szalonna* 56—68 K.

BÓR- ÉS FAGGYÚVÁSÁR. *Marhabőr* 30—42 K, *borjubőr* 40—42 K. Vidéken a *marhabőr* 30—38 K, *borjubőr* 50—60 K, *juhőr* 10—12 K.

GYAPJÚVÁSÁR. Minőség szerint 45—56 K kilogrammonként.

BAROMFI ÉS TOJÁS. *Élő csirke*, párja *rántani való* 70—110 K, *sültiváló*, párja 120—180 K, *élő hizott liba és kacsa* kg.-ja 65—80 K, *tiszított hizott kacsa, liba* kg.-ja 80—85 K, *élő sovány kacsa* párja 180—200 K, *élő sovány liba* párja 320—440 K, *élő tyúk* párja 160—200 K, *tojás* darabja 3—40 K.

IDEGEN PÉNZNEMEK LEGMAGASABB ÁRA 1921 június 27-én 1 drb *Napoleon-arany* 830 K, *angol font* 950 K, *dollár* 256 K, *francia fr.* 20 K 70 f, *svájci frank* 11 K 85 f, *német márká* 3 K 55 f, *olasz lira* 12 K 70 f, *orosz rubel* 54 f, *román lei* 3 K 91 f, *cseh szokol* 3 K 63 f, *szerb dinár* 6 K 70 f, *longyel márká* 18 f, *osztrák korona* 37 f, 1 drb *ezüstkorona* — K — f, 100 *magyar koronáért* Zürichben 230 *svájci frankot* fizettek.

REJTVÉNY

A rejtvény helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 30-ik számunkban közöljük.

A 24-ik számunkban közölt rejtvény helyes megfejtése:

1. Négyszemközt.

2. Tegnapelőtt, holnapután.

Megfejtették: Ifjúsági Egyesület Nagyvázsöny, Setét András, Szécsi Jánosné, Nagy Ambrus, Szécsi Béla, ifj. Ritecz István, id. Boros Pál, ifj. Nagy Pál, Ritecz János, Váczy Antal, Boros Mihály, Sz. Máté Lajos, Konyós Mariska, Kiss Dezső és Ernő, Ágoston József, Szűcs Lajos, Branyiczky László, Piltz Gyula, Nádasdi Ferenc, Szijjártó Szabó Benjamin, Löwenkopf Adolf, Szentpétery Ilonka, Kispál János, Szöllösi Imre, Kővér Balázs, özv. Poros Miklósné, Schulzig Anna, Konyós Mariska, Habán György, Dobos Imre, Sándor Károly, Iványi Mihály, Keresztény Karolina, Szobek Lóránd, Mile József, Tinta Károly, Czobor Katica, ifj. Czobor Pál, ifj. Fülöp Ferenc, Sebestyén Jolán, Szobek Lóránd, Papp Anna, ifj. Spisák János.

Jutalomkönyvet nyertek: **Sándor Károly** (H. Szoboszóló), **Szentpétery Ilonka** (Felsőbiregh), **Ágoston József** (Nagygeresd), **Kenyő Mariska** (Farnos), **Branyiczky László** (Eger), **Váczy Antal** (Somogyvisonta), **Szűcs Lajos** (Mezőtúr), **Szécsi Béla** (Kaba), **Szöllösi Imre** (Biharnagybajom), **Erl Ferencz** (Budapest).

A 25-ik számunkban közölt rejtvény helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő heti számunkban közöljük.

Főszerkesztő: MESKO PÁL. Főmunkatárs: BUDAY BARNÁ.

Felelős szerkesztő: SCHANDL KÁROLY DR.

Felelős kiadó: MESKÓ PÁL.

FATIME

IGAZ TÖRTÉNET INDIÁBÓL • IRTA ROSNER KÁROLY

(5. Folytatás.)

— Igazán, csak a haját simogatta meg?

— Na, és?! — Az angol kihívóan nevetett. —

Kedves uram, mi itt nem a London-Westendben, vagy a Berlin-Grünenwaldban vagyunk ötórai teán! És más ország — más szokások! Most pedig parancsoljon a kicsire, hogy ne okvetetlenkedjék tovább, hanem jöjjön vissza azonnal modellt ülni, nem nyulok többet hozzá egy ujjal sem.

Fatiméhoz léptem, szeliden megveregettem a vállát, miközben Dsamba, mintha néki semmi közbe sem volna az esethez, teljes nyugalommal továbbra is a fényképező-gép körül foglalatoskodott.

— A kicsi természetesen itt marad, — feleltem én higgadtan.

— Mit jelentsen ez?

— Szó szerint azt, amit mondok. A leánykát rámbízta az apja és én helyénvalóbbnak tartom, hogy itt maradjon.

A festő egy pillanatig fürkésző szemekkel nézett rám. Mintha még mondani akarna valamit, de aztán hangosan fölkacagott, sarkon fordult s visszatért festő-állványához.

Apránkint Fatime megnyugodott. Se én, se Dsamba nem ejtettünk több szót az esetről.

Amikor délután ismét kimentünk a rommezőre, a festő már nem volt szokott helyén s a következő napon sem találkoztunk vele.

Dsamba csak bólongatott és így szólt:

— Útrakészül, már be is csomagolt.

— Honnan tudod te? — kérdeztem elcsodálkozva.

Szeme se rebtent. — «Uram, mi tudunk egyről-másról.»

És ezen az estén játszódott le a különös esemény, amelyet a mai napig se tudok megmagyarázni, bármennyit töprengtem is rajta.

Körülbelül hét óra tájban tértünk haza. Vissza-vonultam szobámba s kis ideig még tea mellett olvastam. Egyszerre, az ajtófüggöny meglibbenésére, Fatimét szólítottam. Ám mi sem mozdult — bizonyosan csaldótam. Tíz óra felé járhatott az idő. Asztalomnál, a lámpa mellett üldögéltem s még vagy egy óra hosszat akartam dolgozni. De szokatlan nyugtalanság fogott el. Talán túlságosan erős volt a tea, sokat dohányoztam, vagy egyéb valami feszítette meg az idegeimet? — nem tudom. Ám néhányszor azt vettem észre, hogy elszórakozom és szemem szertekalandozik a szobában: az egyszerű nyughelyen végig a fal mentén, a festő életnagyságú fényképén, mely néhány rajzszerűen s a térdképeken, melyek ott az ablaknál, a fal mellett álltak.

Az ablakon kívül sötétség. Olykor-olykor bizonytalan nesz, egy-egy éjszakai állat hangja, halk lépés-zöreje, susogás hallatszott.

Egyszerre hangosan és érthetően Svava Rao hangja törte meg a csendet; leányát hívta.

Csönd.

Az ablakhoz léptem s láttam, hogy Dsamba sietve, de nesztelenül Svava Raohoz surran. Mintha alakja a párás

sötétségből szakadt volna ki, úgy tűnt föl és nagysuttogva mindketten visszavonultak a házba s pár pillanat múltán ajtómnál állottak.

— Uram, mikor láttad Fatimét utóljára? — kérdezte Svava Rao.

— Amikor hazajöttünk. Mi történt vele? — Heves fölindulás fogott el.

— A kúthoz ment, Uram — és nem tért vissza.

— Csak nem történt baja?

Most előlépett Dsamba:

— Uram, az angol festő ma délben kilovagolt a városból, de alig egy órányi távolságra. Ott pihenőt tartott, mintha várna valamire. Néhány hindut, az angolok szokott hírvivőit látták délben házuk tájékán ólálkodni és —

Revolverem után kaptam, mely börtökjában az asztalon hevert és zsebre akartam vágni.

— Utánuk! Hiszen tíz óra is elmúlt!

Dsamba csendesen vállamra tette kezét:

— Sahib, túlmessze járnak. Három órai előnyük van.

Hangjának látnoki ereje volt. És amikor ránéztem, észrevettem, hogy a szemét mereven, — mintha belehatolna a kívül terpeszkedő sötétségbe — keresztül az ablakon a messzeségbe irányozza.

Szótlánul kivette kezemből a revolvert és ő húzta ki a tokjából. De tekintete továbbra is kimeredt az éjszakába.

— Svava Rao, látom őket! — mondotta halkán.

Majd hirtelenül a tekintetét élesen és áthatóan a festő fényképére szögezte. Főlemelte karját, mely a revolvert tartotta. Fenyegető durranás hangzott el az éjszakában — egy kiáltás — vagy talán én magam kiáltottam föl?

Nem tudom.

Midőn ismét Dsambára néztem, szolgálom csendes egyetértéssel Svava Rao felé bólintgatott. Az arca ismét teljesen nyugodt és mozdulatlanul komoly. Szótlánul az asztalra tette a fegyvert.

A golyó Reabney fényképébe furódott. Pontosan a két szeme között, mintha késsel vágták volna ki, kerek kis lyuk sötétlett.

Megragadtam Dsamba karját:

— Dsamba, mit jelentsen mindez? — Gyerünk, utól kell, hogy érijük azt az embert!

Ő csak fejét rázta:

— Uram, már el is értük őt. Holnapra itt lesz Fatime.

És a két férfi csendesen kihúzódott a szobámból; de még sokáig hallhattam suttogásukat valamire a házban, vagy talán imádkoztak?

Azon az éjszakán nem hunytam le a szememet.

Már kora reggel hangos, zúr-zavaros láрма esalt az ablakhoz. Egy csoport angol rendőr gyűlt össze odalent. Közöttük a remegő Fatime.

Hamarosan megtudtam, mi történt.

A londoni John Reabney festőt nyílt országúton, Delhitől kétórarájárásra, tegnap, az éjszaka beálltával ismeretlen tettes agyonlőtte. A leánykát a festő magával vitte volt és a rendőrség Svava Raoban, az apában sejtette a gyilkost.

Az áldozat haldokolva bukott le lováról. Zsebórája a zuhanás alkalmával összetört és megállt — tíz óra, tíz percet mutatott. Ezáltal a rendőrség pontos adat birto- kába jutott a gyilkosság idejére vonatkozóan. Néhány tanú is akadt, két hindú, akiket a kormányzóság szava- hihetőnek és megbízhatónak állított. A tanúk azt vallot- ták, hogy a leányt ők vitték a festő után. Épen át akarták adni neki Fatimét, amikor az angol élettelenül lebukott lováról. Merről jött a lövés, azt a sötéttségben nem tudták megállapítani, a gyilkost sem láthatták.

Svava Raot le akarták tartóztatni. De én kezesked- tem, hogy abban az időben ő és Dsamba a szobámba tartózkodott. Így hát nem bántották gazdám.

A festő tetemét a kormányzósági kórházba szállí- tották. Elmentem megnézni őt. A golyó két szemöldöke között furódott homlokába; mintha késsel vágták volna a kerek kis lyukat.

Megmutatták a golyót. Keményen összeszorítottam fogamat, a saját revolveremből való golyó volt.

Haza mentem s mintha lázban reszket- tem volna. Letéptem a falról a festő fény- képét — hihetetlen irtózat fogott el: a vékony

nemezpapiros is át volt ütve, ám mögötte a fal teljesen sértetlen — golyónak pedig nyoma sincs.

Dsamba után kiáltottam és fölvilágosítást követel- tem tőle. Ő csak fölhúzta vállát. Nyugodt arca merő kemolyság.

— Sahib, ne keress és ne töprengj. Te idegen vagy. Ha elárultam volna néked, hogy erőm győzedelmeskedik e téren, te nem hitted volna, mert ti minden erőt ismer- tek, de ezt az erőt még nem ismeritek. Csak annyit mondok: az angol fölött itéletett!

Ez volt minden, amit John Reabney haláláról meg- tudtam s ez minden, amit bizonyosként, igaz, megtör- tént eseményként elmondhatok. Vajjon titkos, messzire kiterjedő összeesküvésről volt-e igazában szó, vagy talán Sikh-szektabéli ölte meg a festőt s Dsamba lövése a szobámban csupán szemfényvesztés volt?

Nem hiszem.

Ma is megfejtethetlen maradt számomra a rej- tély.

A rémséges éjszaka után még hónapokon át barangoltam Dsambával Indiában. De Reab- ney haláláról többé ő egy szót sem ejtett.

LIBÁL ÉS MAZÁCS
látász-, tanszer- és mechanikai játékok-árak raktára
Budapest, IV., Duna-utca 6. (Klotild-palota.)
Szemlővegek, lorgnettek, látásüvegek, rajz- eszközök, hőmérők és válaszókban.
Javítások szakemberrel eszközöltetnek.

Fiatalos üde arcbört

varázsol elő 10 nap alatt és eltávolít minden teinhibát, u. m.: mitesszer, pattanás, sárgafolt, ránc, orrvörösség, likacsos, hervadt, petyhüdt bőrt, a dr. **Kayserling-féle „HYVARJON”** szépitő-szer. A kúra egyszerű, otthon végezhető, minden feltűnés nélkül. Befejezése után az arcbört ragyogó szépségben, yermeki üdeségben és tisztaságban pompázik. — Egy adag 75.— K. Vidékre postaköltséggel és adóval 90.— K. Postarendelések **Hyvarjonyár főraktárhoz; GROSS ANTAL, Budapest, VIII., József-körút 23/V. sz., intézendők.** — Kapható Róna-drogériában, Budapest, VIII. ker., József-körút 50. szám.

A „HANGYA”

vidéki szövetkezetek tagjai jutnak még ma is a legjutányosabb árak mellett ruha- sági cikkekhez, miért is ajánlatos, hogy a kiegészítő és földműves egy a saját, vala- mit a családtagjainak ruhaszükségletét minél kevessebb költséggel, férfi és női felsőkabátok, su és gyermekruhák, férfi és női kö- lök kabátok, szettok, férfi, női és gyer- mek használat, szővel és kelmekeket a Hangya vidéki szövetkezetel útján szerezzé be.

Permetezők
vöröserős- és sárgaréz- kátrészek, gumiszal- pok és tömlők állomány raktára. Mindenféle permetezőit javíttatnak.
Király Sándor
első magyar szőlőszar- sági gépgyár Budapest, VI., Felsőerdőház-sz. 2.

Szakorvosi rendelés vér- és nemibetegyek részére.
Rendelés egész nap.
Rákóczi-út 52., I. em. 1. **EZÜST SALVARSAN-OLTÁS!**

Két héten belül megkezdik a földreform végrehajtását!

Mindenki, aki még ed- dig nem szerezte meg hozza meg azonnal a

Hogyan lehet földhöz jutni

című könyvet, a földreform törvény magyarozatát, nehogy tájékozatlan- sága miatt károsodás érje! Megren- delhető a kiadóhivatal utján a pénz előzetes beküldése mellett, avagy utánvétellel **15 koronáért.** ♦ ♦

Nagyapáról unokára

száll a híre a legtökéletesebb háziáruknak, a

Diana-sósorszesznek,

mely úgy külsőleg bedörzsölésre, mint belsőleg cukorra cseppentve, csodá- latos eredménnyel használható mint fájdalomcsillapító, hűsítő, felfrissítő, egészségápoló szer. Egy kis üveg ára 16 korona, egy középvég ára 40 kor., egy nagy üveg ára 80 kor.

Kapható mindenütt!

Főelárúsítói hely:

Diana Kereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 30. sz.

Szélmotorok használható- sága a mezőgazdaságban.

Irta Rády Albert. Számos ábrával. Ára 33 korona. Portó 3.50 korona. Megrendelhető a kiadóhivatal- ban Budapest, IV. ker., Múzeum-körút 1. szám.

Necsak olvassuk, hanem ter- jesszük is a magyar gazdák és kisiparosok egyetlen napilapját

az **UJ BARÁZDÁT**
és legszebb képes hetilapját a
„VASÁRNAP”-ot.

Szövetkezetek figyelmébe!

Elsőrendű színbőrrel készült férfi-, női-, gyermekecipők, box-, sevro- és zsiros bőrből a legjutányosabb napi áron szerezhető be a

„Hangya” cipőosztályánál.

Tehénbőrscizmák, boxscizmák, munkáscipők nagy választékban.